

Jeg har altid troet, at alle partier i Folketinget stod bag den anbefaling. Jeg havde ikke troet, at der var partier i dette Ting, som havde en ringere miljøopfattelse end f.eks. den konservative regering i England, og jeg skal sige, at jeg læser dagsordenen sådan, at den utvetydigt tilslutter sig Nordsøkonferencens anbefalinger på det punkt. Det kan selvfølgelig være, jeg har hørt forkert, og så vil jeg gerne have det rettet. Jeg har nemlig hidtil regnet med, at vi i hvert fald her i Danmark var enige om det punkt, som en række lande, vi normalt sammenligner os med og samarbejder med, har været enige om, så derfor vil jeg gerne give fru Eva Møller lejlighed til at rette den misforståelse og utvetydigt sige: Selvfølgelig er vi enige i den målsætning. Vi ved, det er svært, men vi er enige i den målsætning, som en række lande tilsluttede sig i Esbjerg.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg mener ikke, jeg udtalte mig, som ministeren gav udtryk for her, men jeg talte uden manuskript, så vi kan kun se det efterfølgende. Men meningen var i hvert fald, at vi naturligvis tilslutter os målsætningen, men anerkender, at det er kun en målsætning. Vi siger ikke, at vi med garanti kan udfase alle disse stoffer inden for 25 år. Vi har den målsætning, at vi vil arbejde hen imod at få dem udfaset, men vi kan ikke garantere, at det bliver således.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemming

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 49 af Steen Gade (SF), Peter Christensen (S) og Elsebeth Gerner Nielsen (RV) (se foran) vedtoges med 97 stemmer (S, V, KF, SF, RV, FP, CD og DF) mod 4 (EL).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 50 af Bent Hindrup Andersen (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 127: Forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse. (Regulering af ferske enge og gødskning af arealer, der er omfattet af § 3, og rejsning af fredningssager).

Af Aage Brusgaard (FP) og Poul Nødgaard (DF) m.fl.

(Fremsat 17/12 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er nok sværere at bevare den pæne tone fra det forrige punkt på dagsordenen, når man sagtens skal vurdere det lovforslag, Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti her har fremsat, og som bliver kaldt forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse. I realiteten drejer det sig om fjernelse af de sidste ferske enge og overdrev i Danmark.

Man har en gang imellem det indtryk, når man læser den slags forslag, at der er partier i dette Ting, som har den opfattelse, at nu er naturen ved komme ud af kontrol her i Danmark, nu er den simpelt hen ved at tage magten fra os, og nu er der ved at ske så meget, at vi mennesker slet ikke kan være her længere. Naturen bliver mere og mere rig, mere og mere varieret, og derfor er det nødvendigt at gribe ind.

Det er klart, at jeg har den modsatte opfattelse. Det har skiftende regeringer haft, det har skiftende flertal haft, og det er uden tvivl også lettest at dokumentere, at den store risiko her i Danmark er, at vi får en for fattig natur, for få arter, for dårlig flora og fauna, og at det derfor er vores generations simple pligt at leve op til vores ansvar – ikke bare internationalt, men også sikre, at vores efterkommere kan få en lige så rig og varieret natur som den, vi fik i arv fra vores forældre, i arv fra os.

Lovforslaget fra de to partier vedrører dels lovens § 3, dels spørgsmålet om, hvem der kan rejse fredningssager. Det foreslås for de ferske enge og overdrevs vedkommende, at landmanden uden ansøgning skal kunne omlægge ferske enge og overdrev, som han finder det mest miljømæssigt og landbrugsmæssigt rigtigt, som det siges.

Forslaget indebærer en væsentlig indskrænkning af den nuværende beskyttelse, der kom ind i naturbeskyttelsesloven i 1992, altså under Schlüterregeringen. Sådan som loven er i dag, må der nemlig ikke foretages ændringer i beskyttede ferske enge og overdrevs tilstand. Det betyder – og det er nok værd at slå fast – at den hidtidige drift af arealerne naturligtvis kan fortsætte uændret. De ferske enge kan omlægges i samme omfang og med samme hyppighed, som man hidtil har gjort. Men de må selvfølgelig ikke omlægges fra græsareal til f.eks. kornavl, og de må heller ikke omlægges hyppigere end hidtil, uden at der er givet dispensation fra myndighedens, altså amtets, side.

Som bemærkningerne til det forslag, vi her behandler, er udformet, forstår jeg, at man mener, at det fremover ikke alene skal være tilladt landmanden at omlægge, når han ønsker det, men at det også skal være tilladt at omlægge fra græs til kornavl uden nogen form for ansøgning.

Det siger sig selv, at det vil den nuværende regering ikke kunne støtte. Der er intet, intet, der taler for, at vi skal sænke den generelle beskyttelse af de ferske enge og overdrev.

I 1991 besluttede et stort flertal i Folketinget at udvide de beskyttede naturtyper til også at omfatte ferske enge og overdrev. Det gjorde flertallet, fordi de ferske enge økologisk set er meget vigtige naturtyper, og fordi de ferske enge var i meget stærk tilbagegang.

Ser vi på statistikken, er der faktisk tale om en meget uhyggelig udvikling. Græs- og urtevegetationen er her oftest – altså på disse områder – righoldig, varieret, og arealerne er grundlaget for et rigt fugle- og insektliv. De enge, der ligger direkte langs vandløb og søer, har en særlig betydning som bufferzone. De medvirker til at reducere udsivningen af næringsalte til vandområderne. De ferske enge har også stor betydning for fuglene i vore EF-fuglebeskyttelsesområder.

Forslagsstillerne er inde på, at beskyttelsen af enge og overdrev har virket mod hensigten og har givet store problemer med registreringen og administrationen, og at det især skulle være et problem i marsken.

Det er rigtigt, at der specielt i det sydvestjyske område er nogle problemer med engbeskyttelsen. I det omfang, hvor der er tale om utilsigtede eller uheldige virkninger eller dårlige oplysninger eller misforståelser, har vi naturligvis en fælles interesse i at få løst op for disse misforstå-

elser, disse utilsigtede virkninger, og det er vi i fuld gang med med de berørte amter og med de berørte landboorganisationer.

Men der er ikke, synes vi, grundlag for at hævde, at § 3-beskyttelsen af ferske enge og overdrev generelt har virket mod hensigten, og at man skulle have fået meget store administrative problemer som følge af den. Selvfølgelig kan der findes eksempler på landmænd, der har valgt at omlægge tidligere, end drifts- eller naturmæssige grunde tilsigter, for ikke at vokse ind i § 3-beskyttelsen. Det kan skyldes, at der er usikkerhed hos landmændene om, hvorvidt et areal vil blive registreret som fersk eng, hvis arealet ikke hyppigt omlægges, altså usikkerhed om registreringskriterierne. Her er en meget vigtig informationsopgave for Miljø- og Energi ministeriet og for amterne – et arbejde, vi i øvrigt har sat i gang på nuværende tidspunkt.

Men selvfølgelig kan det også skyldes et ønske om at bevare dispositionsfriheden over et areal, der vil blive omfattet af § 3-beskyttelsen, hvis det ikke fortsat omlægges hyppigt. Det må man selvfølgelig respektere, og hvis vi ønsker at modvirke sådanne tendenser, må vejen være gennem økonomiske incitamenter.

Men at hævde, at lovens generelle beskyttelse af vigtige naturtyper har virket mod sin hensigt, er at skyde helt forbi. At bestemmelsen generelt har givet særlige administrative problemer, finder vi heller ikke har hold i virkeligheden. Det tyder oplysningerne fra amterne da heller ikke på. Tværtimod har man kunnet konstatere, at der forholdsmæssigt ikke har været flere sager om de ferske enge og overdrev end om andre § 3-områder i naturbeskyttelsesloven, og klagefrekvensen har været på niveau med andre § 3-afgørelser.

Det er klart, at beskyttelsen af ferske enge og overdrev indebærer en begrænsning af landmandens dispositionsfrihed. Det vidste alle parter, da vi vedtog naturbeskyttelsesloven i 1992. Det vidste også de organisationer, der anbefalede Folketinget at stemme for naturbeskyttelsesloven i 1992.

Jeg skal naturligvis ikke benægte, at indskrænkningen i forhold til den enkelte landmands rådighedsret kan medføre økonomiske tab. Men det er der ikke noget nyt i. Det vidste alle, da vi stemte om loven i sin tid, og hvor partierne stemte for. Det eneste nye er, at nogle af de partier, der stemte for, i mellemtiden er kommet i opposition, men det er jo strengt taget ikke noget naturbeskyttelsessynspunkt. Det kan

være et artsmangfoldighedssynspunkt, men noget strengt naturbeskyttelsessynspunkt er det jo ikke.

Om gødskning af arealer, der er beskyttet efter § 3, foreslås det, at ministeren kan indgå frivillige aftaler herom. Begrundelsen er, at der ikke skal være restriktioner i gødningsanvendelsen ud over de krav, der i forvejen stilles til landmændene i disse områder, på samme måde som der stilles krav til alle andre landmænd om gødskningsplaner, gødskningsregnskaber osv.

Jeg vil gerne sige det, så det ikke kan misforstås, at gødskning i hidtidigt omfang, altså som man plejer at gøre, ikke kræver tilladelse, som reglerne er i dag. Derimod, hvis man vil øge gødskningsstrykket i større omfang end hidtil, vil det være en ændring af tilstanden og derfor naturligvis i overensstemmelse med loven kræve en dispensation.

Gødskning af moser og overdrev vil altid kræve dispensation, idet selve eksistensen af disse naturtyper, som er stærkt truede og i alvorlig tilbagegang i vores samfund, er betinget af, at der ikke hidtil har været gødsket.

Forslagsstilleren vil gerne af med den hjemmel, som naturbeskyttelsesloven giver miljøministeren til at fastsætte præciserende eller supplerende regler om gødskning af § 3-arealerne. Hjemmelen er aldrig blevet anvendt, og der er heller ikke planer herom, men regeringen ser ikke nogen grund til at fjerne hjemmelen. Den er fornuftig at have, og hvis en anvendelse af reglen skulle blive aktuel, vil det selvfølgelig blive drøftet med alle berørte parter, herunder naturligvis også jordbrugets organisationer.

Med hensyn til forslaget om, at DN, altså Danmarks Naturfredningsforening, ikke længe skal kunne rejse fredningssag, kan jeg kort og klart sige, at det er imod regeringens politik og imod hele traditionen i det danske naturfredningsarbejde at mindske den folkelige indflydelse på og engagementet i naturbeskyttelsen i Danmark.

Danmarks Naturfredningsforening har arbejdet på det her felt i mange, mange år og har rejst langt de fleste fredningssager, vel at mærke relevante og velbegrundede fredningssager. Det ses bl.a. af, at langt de fleste af foreningens fredningsforslag er blevet gennemført af såvel fredningsnævnene som af Naturklagenævnet.

Ud over at svække den folkelige indflydelse på naturbeskyttelsen her i landet vil en ophævelse af foreningens ret til at rejse fredningssager altså indebære, at den fremtidige beskyt-

telsesindsats på dette vigtige område vil blive væsentligt indskrænket.

Jeg mener snarere, at vi skal snakke om og diskutere spørgsmålet om, hvordan det folkelige engagement kan øges inden for andre områder af naturbeskyttelsen. Har vi f.eks. den rigtige afgrænsning af, hvem der kan klage? Jeg kan nævne en konkret sag, som jeg har fået forelagt, bare for at nævne et eksempel, hvor en lokalt engageret partiorganisation, som havde haft miljø højt på sin dagsorden, protesterede over en bestemt afgørelse, der var truffet, jeg tror i et amt, men det er jeg ikke sikker på, og blev afvist i Naturklagenævnet med henvisning til, at politiske organisationer i lokalområdet ikke er klageberettigede.

Sådan er reglerne. Jeg tror, at man må indrømme, at sådan skal de fortolkes. Det er ikke nogen forkert afgørelse, der er truffet. Men det kan man da diskutere. Skal det virkelig være umuligt for politiske organisationer – er vi ikke netop interesserede i, at de engagerer sig? Jeg er altså slet ikke tilhænger af det her med, at det kun er myndigheder, der må behandle disse sager, og frivillige, folkelige organisationer skal holde sig væk. Jeg er slet ikke enig i dette elitære synspunkt. Slet, slet ikke enig.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (DF):

Jeg vil godt sige til ministeren, at det, der bringer mig herop, er ministerens positive indledning om den gode debat, vi har haft i dag, og hvor positivt det hele er, og så svinger ministeren sig op og siger: Det her forslag burde snarere hedde afskaffelse af ferske engarealer og overdrev.

Men inden vi ligesom starter debatten om dette forslag, håber jeg, at jeg kan få lov at konkludere – og at ministeren er enig i – at når vi bruger vores grundlovssikrede ret til at komme med et forslag, kan det jo altså ikke hjælpe, at vi stiller forslag om afskaffelse af ferske engarealer og overdrev, så det er i modstrid med den lov, der gælder om naturbeskyttelse.

Så jeg går ud fra, at ministeren er enig i, at overskriften er rigtig, og så kan vi diskutere indholdet ud fra det. Det vil være uheldigt, hvis vi sidder og taler om hver sit forslag.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Det var lige et opklarende spørgsmål til miljøministeren, for jeg hørte miljøministeren sige, at

den hidtidige praksis kunne fortsætte uændret. Så er mit spørgsmål: Hvis man nu over de sidste par generationer sådan skiftevis har omlagt – man har omlagt hver 10. år, og så er der gået 5 år, og så er der gået 15 år, fordi det nu har pas-set ind i driften, så man har haft græs dér, altså de dér 10 år, 5 år og 15 år, og så har man haft et par år med korn af forskellige årsager, f.eks. fordi der skulle lægges om, eller fordi jorden skulle renses for noget rod ukrudt, hvis den praksis har været gældende, betyder det så, at man kan fortsætte med den?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det var jo en interessant udmelding fra ministeren om, at man allerede nu næsten kunne love en økonomisk kompensation, hvis driftsmulighederne blev ødelagt på grund af almenvællets interesse i et område.

Jeg vil da godt allerede her stille det spørgsmål, om det virkelig er sådan, om ministeren har hold i det, om vi skal forvente altid at få økonomisk kompensation, hvis man går ind og anfægter den private ejendomsret, f.eks. når et område overgår fra traditionel drift, det være sig græsmarker i 15 eller 20 år, og ejeren ikke får lov til at omlægge det til en kornmark og altså mister nogle af sine økonomiske muligheder, om der så altid kan forventes en økonomisk kompensation.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Diskussionen om § 3-områder er jo umådelig væsentlig, at sørge for at få lavet en ordentlig naturbeskyttelse, og dér vil jeg gerne følge op på hr. Jens Vibjergs spørgsmål til miljøministeren.

Jeg vil gerne spørge, hvilken omlægningscyklus man kan acceptere. Der er den, der går på år. Hvis det er hvert 7. år, kan man fortsat gøre det hvert 7. år? Men gælder der også en økonomisk cyklus? Gælder der også en ejerskiftemæssig cyklus?

Det er jo det, der mange gange er tilfældet. Det kan være små tider, der gør, at man, når der er lidt knaphed, så omlægger lidt hyppigere, eller det kan være ved ejerskifte. Jeg ville gerne, at man for at kunne klare betalingerne til termi-nerne de efterfølgende gange i en periode kunne udnytte alt, hvad der kan udnyttes, mere intensivt end ellers. Jeg ville gerne, om ministeren kunne give tilsagn om, at han vil virke for, at man kan køre med den slags regler. For så gør

det jo meget lettere at overholde den eksisterende lovgivning.

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Jeg forstod ministeren sådan, at på de arealer, vi havde snakket om, kunne man gøde efter hidtidig praksis. Det kan være sådan et lidt vidt begreb, og derfor vil jeg godt have ministeren til at bekræfte, om det er ensbetydende med, at man skal gøde efter det, som Plantedirektoratet udstikker som – tidligere var det vejledende normer, nu er det blevet absolutte normer. Det ville jo nægtelig være en forenkling, hvis det var sådan, at man kan holde sig til det, som Plantedirektoratet sender ud i form af et grønt hæfte én gang om året.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg tror, at jeg kan give det generelle svar – og mere tror jeg det er svært at give, når man ikke kender de helt konkrete tilfælde – at § 3 i den forstand er klar. Hvis man gør det, om hidtil har gjort – og det ikke er afhængig af, om Plan-teavlsdirektoratets normer, den ene eller anden, er overholdt eller ikke er overholdt; det er ikke det, der er det afgørende; det afgørende er, om man fortsætter med at gøre det, man, som hr. Vibjerg sagde, igennem generationer eller i hvert fald igennem en længere periode har gjort – så kan man fortsætte det, uden at man skal søge nogen om dispensation.

Hvis man vil fravige det fra landmandens side i retning af, at man vil omlægge hyppigere, eller at man vil gødske mere, end man plejer at gøre, så vil det kræve dispensation.

Hvis derimod myndighederne vil kræve mere af landmanden end det, han hidtil har gjort, eller hans forældre har gjort – jeg indrømmer, at der kan være bevisproblemer osv., men nu tager jeg altså princippet – hvis man vil kræve mere af ham end det, han plejer at gøre i det pågældende område, er det, at der må økonomiske incitamenter ind. Det er den situation.

Altså selve opfyldelsen af § 3 er en generel erstatningsfri regulering. Men hvis myndighederne eksempelvis vil gå ud og sige, at nu må der overhovedet ikke gødskes i et område, hvor man plejer at gødske, vil det efter omstændighederne kunne udløse et økonomisk kompensationsbeløb fra samfundets side.

Jeg tror, at vi på dette område har enormt brug for oplysning. Derfor er det mig en glæde at fortælle Folketinget, at jeg for nylig havde et

møde med både de kommunale organisationer og landbrugsorganisationerne, hvor vi lagde grunden til en fælles oplysnings- og informationsindsats om det her, så man kan forklare, hvad loven går ud på, og hvad den ikke går ud på, og sådan, at det bliver tydeligt for enhver, at loven – som mit parti stemte for, men jo ikke havde æren af at udforme, hvilket jeg skal være den første til at indrømme – ikke bliver misforstået, men bliver forstået på den rigtige måde. Det er klart, at skulle der et sted være utilsigtede virkninger, skulle det eksempelvis vise sig, at der er nogle ting i marsken, der virker uhenigtsmæssige, så lad os dog se på dem som fornuftige mennesker.

Når jeg reagerer mod dette lovforslag, er det, fordi det i realiteten ophæver § 3-beskyttelsen af ferske enge og overdrev i Danmark, og det var derfor, jeg sådan lidt humoristisk, eller polemisk om man vil, sagde til hr. Donner, at efter sit indhold burde lovforslaget rettelig hedde lov om afskaffelse eller fjernelse, eller hvad sådan noget hedder, af ferske enge og overdrev i Danmark.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg vil gerne have miljø- og energiministeren til at svare, for det er meget centralt i debatten. Forslagsstillerne har jo peget på et meget ømt punkt, nemlig hvordan det kan definere »hidtil har gjort«. Kan vi gøre det ved hjælp af luftfotos? Skal det være beviser? I så fald er det et problem, for mange landmænd lever jo i naturen og kan se, at et år kan de gøre sådan, og et andet år kan de gøre sådan. Der kan man måske ikke lige definere »plejer«. Ved ejerskifte eller på anden måde kan det også ske, at cykluser ikke bare er hvert syvende år. Sådan foregår det ikke ret tit, fordi man har den nærhed til naturen. Hvordan skal man bevise, at man gør som man plejer? Der, synes jeg, har vi et alvorligt problem, og det vil jeg gerne have at ministeren her redegør for, så vi kan få noget sikkert om det.

Jeg vedgår gerne, at Det Konservative Folkeparti var en af bagmændene bag det her. Det stod i vores partiprogram i 1986, og vi fik det ind i revisionen af naturbeskyttelsesloven. Det er vi glade for, men vi kan se, at det giver problemer. Dem må vi altså prøve at løse, og det er vi indstillet på.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Allerede ved starten af debatten er ministeren på tilbagetog. Først slynger han højre hånd ud med økonomisk kompensation, og straks efter gælder det kun, hvis man næsten fratager landmanden eller andre dyrkningsretten.

Er ministeren ikke enig i, at med lovforslaget her kan man fanges, hvis man ikke gør et eller andet hvert syvende år og det skader miljøet? I praksis lader ældre landmænd ofte disse græsmarker ligge i både 15 og 20 år.

Hvis det, man har opsparet i ejendommen, skal have nogen værdi ved en eventuel fri handel, skal det være sådan, at man også skal kunne sikre sig, at den eventuelt kunne drives på en anden måde i fremtiden.

Derfor bliver disse græsmarker fra nu af og i fremtiden pløjet hvert sjette år, og det er til skade for miljøet.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg følte ikke, jeg fik noget svar på mit spørgsmål, men så vil jeg prøve at stille det på en lidt anden måde:

En landmand driver sin gård med et traditionelt sædskifte, hvor det veksler fra år til år, og da han kommer op i alderen, trapper han lidt ned og lader noget ligge i græs i en periode. Der sker så et ejerskifte, og en ny landmand, som igen vil starte for fulde omrejninger, kommer til.

Hvis der i den foregående landmands periode er gået mere end 7 år siden sidste omlægning, er den nye så afskåret fra at komme ind i det normale sædskifte, som den tidligere landmand ellers har kørt i en generation, og som måske har været kørt i flere generationer bagud, men er kørt lidt ned i de sidste år? Er den næste afskåret fra at komme tilbage i en normal gænge?

(Kort bemærkning).

Henning Urup (V):

Jeg synes, det er godt, at ministeren nu har taget initiativ til at bedre kommunikationen på det her område, men vi må vel sige, at det er et år for sent, for når ministeren kalder det, vi drøfter her, et forslag til engarealers og overdrevs afskaffelse, er det vel nærmest sådan, at pilen peger tilbage på ham selv, i og med at der det seneste år er blevet pløjet i hundredvis af hektar, netop fordi kommunikationen ikke har fungeret.

Peter Christensen (S):

Ud fra en liste med 11 navngivne trusler mod ferske enge blev landets amtsbiologer ved en rundspørge bedt om at angive, hvilke af disse trusler der var den største. Men man havde glemt den tolvte trussel, nemlig Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti, som åbenbart vil gøre alt for at udslutte de ferske enge.

På det internationale topmøde i Rio de Janeiro i 1992 underskrev Danmark en konvention om den biologiske mangfoldighed. Formålet med denne konvention er at bevare den maksimalt mulige biologiske diversitet for dens egenverdi til gavn for nuværende og kommende generationer.

Få naturtyper rummer så rigt et dyreliv som naturengen. Som levested kan engen sammenlignes med den tropiske regnskov, fordi engens vegetation ligesom regnskovens kan inddeles i forskellige lag, hver med sit karakteristiske dyreliv. Derfor var det en stor dag for miljøet, da et enigt Folketing minus Fremskridtspartiet vedtog naturbeskyttelsesloven. I Socialdemokratiet er vi imod, at beskyttelsen af ferske enge skal anfægtes.

Forslaget om at fratage Danmarks Naturfredningsforening retten til at rejse frednings-sager er vi også imod, da det vil svække den folkelige indflydelse på naturbeskyttelsen.

Socialdemokratiet afviser lovforslaget, men jeg kan forstå ud fra de korte bemærkninger, der nu er gjort her, at det mere bliver en landbrugsdiskussion end en naturbeskyttelsesdiskussion.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Nu lykkedes det os ikke at få miljøministeren til at svare på vores spørgsmål. Så vil jeg da gerne spørge, hvad Socialdemokratiet mener om det med den varierende drift af ejendommen. Hvis en ejer i slutningen af sin aktive periode trapper ned, skal den nye ejer, der kommer til og vil ind i et normalt sædskifte, så straffes?

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg fik heller ikke noget svar af miljøministeren. Det kan være, han er bundet af Det Radikale Venstre, men det burde hr. Peter Christensen ikke være.

Jeg vil da gerne have Socialdemokratiets holdning til, hvordan vi skal tackle det rent administrative med § 3-områderne. Hvordan skal vi fortolke, at man fortsætter med hidtidig

drift? Hvad er bevislighederne i den retning? Kan kommunen bruge en række luftfotos og sige, at det her er bevist, at man hvert 5. år har gjort sådan, og det er ikke tilladt.

Man må også sige, at man må se på naturen, og når naturen kan bære det, plejer man at gøre sådan og sådan.

Det er mit udgangspunkt for, hvad jeg plejer at gøre. Hvad er Socialdemokratiets opfattelse? Hvordan skal retstilstanden være her, og hvordan kan vi få det løst, så vi ikke har alt det nedpløjen af en hel masse værdifulde områder, fordi folk forsikrer sig. Vi har faktisk lavet noget, der virker mod det, hovedparten er i Folketinget er interesseret i. Det problem er vi i Det Konservative Folkeparti optaget af at få løst.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det er den folkelige opbakning til DN. For undertegnede, vil jeg sige til hr. Peter Christensen, er det ikke den folkelige opbakning, der vejer særlig tungt i DN. I adskillige sager, jeg vil næsten sige i de fleste sager, bliver de lokale DN-foreninger fejlet af bordet. Hver eneste foreningssag afsluttes med, at det kan Miljøministeriet, DN, DOF og Danmarks Jægerforbund ikke tilslutte sig, og dermed har man fejlet en folkelig enighed om de forskellige projekter af bordet og overhovedet ikke taget hensyn til, hvad der kulturelt har været almindeligt på en given egen.

(Kort bemærkning).

Henning Urup (V):

Hr. Peter Christensen lyder helt forbavset over, at det her udvikler sig til en landbrugsdiskussion. Det er dog utroligt, at hr. Peter Christensen ikke kan se, at det uvilkårligt gør det, når man vil lave naturbeskyttelsesområder på landbrugsarealer, der er privat ejendom.

I Venstre synes vi, det er o.k. med naturbeskyttelse – vi holder faktisk rigtig meget af naturen – men det skal ikke foregå på de præmisser, som Socialdemokratiet åbenbart synes det skal, nemlig som tyveri ved højlys dag.

(Kort bemærkning).

Peter Christensen (S):

Jeg må da indrømme, at jeg hver gang bliver overrasket over, at det skulle være en landbrugsdiskussion, når man tænker på, at det drejer sig om § 3-områder i naturbeskyttelsesloven. Skal vi ikke gå tilbage til udgangspunktet, nem-

lig hvorfor man lavede naturbeskyttelsesloven. Det var for at beskytte de ferske enge. Jeg troede egentlig ikke, at intentionen var, hvor godt et landbrug man kan dyrke.

Angående den administrative del af disse ting ligger det klart i loven, at man må køre, ligesom man har kørt før. Og her i landet er vi forholdsvis fornuftige – nogle af os i hvert fald – og det vil sige, at hvis der er nogle gode argumenter for, at det her altså er blevet anderledes, end det plejede at være, plejer vi at kunne snakke os til rette om det.

Men jeg må lige minde alle de ordførere, der har været her, om, at denne diskussion blev ført engang i 1992, og det var på de præmisser, der blev lavet dengang, vi indførte beskyttelsen af disse områder. Jeg håber og tror, at hr. Niels Jørgen Langkilde er interesseret i, at vi beskytter den danske natur; det har han i hvert fald givet udtryk for.

Lad os have det som udgangspunkt. Fnidderet her er så det sekundære, og det skal vi selvfølgelig have løst, for det giver nogle problemer for den enkelte landmand. Men lad os nu ikke tabe hovedsigtet i den lov, vi taler om, af syne.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg vil gerne sige tak for svaret. Når det bliver en landbrugsdiskussion, hænger det sammen med den naturstrategi, vi har. Vi har jo ikke så stort et land og så få mennesker, at vi kan sige: Hele Sjælland lægger vi ud som naturpark; dér kommer ikke nogen; dér får tingene lov til at passe sig selv.

Vores strategi er, at stort set alle områder skal være naturmæssigt ordentligt beskyttet. Derfor har vi lavet denne naturbeskyttelseslov, og det er vi glade for.

Men nu har det vist sig, efter at den har fungeret i nogle år, at den virker imod sin hensigt. Det problem vil vi gerne have løst, og jeg kan forstå, at hr. Peter Christensen ikke kan sige andet, end at vi plejer at kunne få tingene til at glide. Men det, der er sket, er jo, at det ikke glider. Vi har fået pløjet en række områder ned, som kunne være benyttet mere skånsomt, og som ejerne var interesseret i at benytte mere skånsomt. Derfor vil jeg gerne høre, hvad Socialdemokratiet vil gøre ved det. Nu gælder det om at gribe ind, inden vi sætter for mange naturområder over styr.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det var måske muligt at få oplyst af hr. Peter Christensen, om Socialdemokratiet erkender, at det var en fejl, man lavede i 1992, og om man er villig til at rette den fejl, fordi den virker imod hensigten.

Så spurgte jeg om hr. Peter Christensens holdning til DN, om det er en folkelig bevægelse, som virkelig udfolder sig folkeligt. I den sidste ende fejler den alt det folkelige af bordet og bruger sin centrale magt til at dirigere nogle ting, idet de fleste af foreningens sager efterhånden underskrives med, at Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Ornitologiske Forening, Danmarks Jægerforbund og Miljøstyrelsen kan ikke gå ind for det forslag, man kan gå ind for lokalt.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg kan jo forstå, at hr. Peter Christensen ikke er mere indstillet på at svare end miljøministeren, og så undrer det hr. Peter Christensen, at det også kommer til at blive en landbrugsdebat. Jeg må så spørge: Har hr. Peter Christensen slet ikke opdaget, at der bag alt det her ligger mennesker? Bag hvert eneste indgreb, man foretager, er det mennesker, man tromler ned. Det er overgreb mod enkeltborgere, og det er altså systemet, der tromler individet ned. Har hr. Peter Christensen slet ikke opdaget det?

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Nu kunne vi høre, at både ministeren og hr. Peter Christensen nævnte, at vi ville svække det folkelige engagement, hvis man vedtog dette forslag. Så vil jeg gerne spørge hr. Peter Christensen, om han virkelig mener, at det er at styrke det folkelige engagement, at en lokal naturfredningsforening kan klage til Danmarks Naturfredningsforening over en beslutning, der er truffet af en enig kommunalbestyrelse og et enigt amtsråd, og som så bagefter afgøres af embedsmænd i Naturklagenævnets sekretariat. Jeg vil gerne spørge, om det er et folkeligt engagement, der batter.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (DF):

Hr. Langkilde har flere gange her fra talerstolen spurgt: Hvordan beviser en landmand, hvordan arealerne har henligget for flere år tilbage? Og vi

har stadig væk ikke fået noget svar. Dog siger hr. Peter Christensen, at vi jo er fornuftige mennesker og vi kan tale om det. Er det det folkelige element, der skal være i det? Er det herinde, de skal komme ind og høre, om de kan få lov at pløje et engareal op, eller hvor skal man tale om det? Hvordan kommer man videre?

(Kort bemærkning).

Peter Christensen (S):

Først til hr. Niels Jørgen Langkilde med hensyn til opløjningen. Jeg er ikke sikker på andet, end der også er sket en overreaktion på dette område.

Spørgsmålet om de lokale foreninger i forhold til landsforeningen glemte jeg jo at få svaret på sidste gang, og det var nok på grund af tiden. Det var hr. Jens Kirk, der talte om det. Der foregår jo nogle afvejninger. Hvis man egentlig skulle følge tanken op, og det forstår jeg Venstre nu går ind for på alle områder inden for naturbeskyttelsen, så skal den lokale kommunalbestyrelse beslutte sig for, hvordan vores miljøpolitik inden for området skal styres. Det er vist ikke helt fejlopfattet, og dér er vi lodret uenige.

Hr. Jens Vibjerg siger: Du må være klar over – nej, han sagde jo ikke sådan, men det var det, han mente – at der ligger mennesker bag ved det her. Og det gør der jo. Der ligger landmændene, men der ligger så sandelig også andre mennesker, som bor i området, og som har et vist krav på den jord, vi er sat på, og ikke mindst de dyr, som lever i de områder, som ikke rigtig har været inde i debatten. Og det var sådan set det, jeg henviste til i min ordførertale, og det var faktisk det, vi skulle beskytte. Jeg håber, jeg også har givet fru Bodil Thrane svar.

Hr. Ole Donner nævner nedpløjning af arealerne, og der har jeg sagt det samme. Jeg tror, der har været en overreaktion på det her. Jeg mener og tror på, at hvis der ligger en saglig begrundelse bag det, man gør, når man i loven skriver, man må gøre det, som man altid har gjort, så vil man også kunne komme igennem. Så meget tror jeg på det danske folkestyre.

Jens Vibjerg (V):

Jeg forstår meget godt, de to partier er frustrerede over den måde, som tingene foregår på med den nugældende lovgivning. Det er vi også i Venstre.

Loven administreres, så den krænker mange borgers retsbevidsthed og er mere til skade for miljøet end til gavn for det miljø, den er sat til at

værne om. Ejendomsretten og retsbevidstheden trædes i den grad under fode, når en ejer af en jordparcel uden forudgående varsel må konstatere, at hans jord er blevet inddraget under meget alvorlige restriktioner og vel at mærke uden nogen form for erstatning. Det bør ikke finde sted. Hvis vi fra samfundets side ønsker at pålægge den enkelte borger rådighedsindskrænkninger, må vi også være villige til at betale for disse indskrænkninger. Det kan ikke være rigtigt, at vi som samfund på denne måde skal nasse på den enkelte borger og lade ham eller hende alene bære den økonomiske byrde.

Det er endvidere vigtigt, at skal der ske rådighedsindskrænkninger, skal der ud over erstatning også på forhånd gives meddelelse om, at de og de arealer skal pålægges rådighedsindskrænkninger.

I en række situationer virker administrationen af loven også direkte imod hensigten. Nu er man som lodsejer pisket til at pløje sine arealer, inden man når 7-års-fristen, uanset at arealet måske kunne ligge i både 10 og 20 år uden pløjning. Ja, det er vel mange år siden, der er pløjet så mange og store engarealer op som i 1996, og havde jeg haft en eng, ville jeg selvfølgelig have gjort det samme. Den nuværende administration af loven er myndighedstyransk og miljøfjendsk.

Med hensyn til Danmarks Naturfredningsforening er vi enige i, at de misbruger deres magt i allerhøjeste grad, samtidig med at de udøver et centralistisk natursyn, som ligger milevidt fra den folkelighed, det lokalengagement og differentierede natursyn, vi i Venstre lægger vægt på. Mange af Danmarks Naturfredningsforenings lokalforeninger yder en eksemplarisk indsats i den lokale debat, men Danmarks Naturfredningsforenings centrale ledelse bruger og misbruger deres klageadgang, hvor det ikke er hensynet til miljøet og det liv, der skal leves derude, der er drivkraften, og hvor man ikke respekterer naturens mangfoldighed.

Det er også helt urimeligt, hvordan vi i dag gang på gang kan opleve behandlingen af en borgers ansøgning. Hvis kommunen finder, at ansøgningen er helt o.k., så anbefaler kommunen den. Herefter går den til amtet, som behandler sagen. Hvis amtsrådet ligeledes finder, at sagen er helt o.k., så giver amtsrådet tilslædelsen, og derefter kommer Danmarks Naturfredningsforening og påklager sagen, som så går til Naturklagenævnet. Det vil sige, i langt de

fleste tilfælde havner den ikke i selve Naturklagenævnet, men går til afgørelse i Skov- og Naturstyrelsen. Det vil så sige, at her kan en tilfældig embedsmand omgøre en beslutning truffet af to folkevalgte organer. Det er en hån imod vores demokrati, som vi i Venstre vil kæmpe indædt for at ændre.

Jeg har nu bare nævnt nogle ganske få af de problemer, vi i dag oplever. I Venstre er vi optaget af en lang række problemer i naturbeskyttelsesloven, som vi vil arbejde på at få ændret.

Det forslag her fra Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti er efter vor opfattelse alt for tyndt. Man tager kun fat på nogle få problemer. Vi mener, det hele skal ses i en større sammenhæng, og vi håber, at vi under udvalgsarbejdet i fællesskab ikke bare med Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti, men også med regeringen og andre partier, der tager borgerne og miljøet alvorligt, kan nå til et fornuftigt resultat.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hr. Jens Vibjerg sagde, at hvis han selv havde haft en eng, så ville han også have pløjet den op. Hr. Jens Vibjerg er med andre ord villig til at blive forbryder i forhold til en lov, som hans parti stemte for i 1992. Det synes jeg virker underligt. Hvad i alverden er det, der styrer Venstres miljøpolitik? Kan det virkelig passe, at det er en flok gale køer og dårlige priser på kvægtorvet, som skal afgøre, hvordan den danske naturbeskyttelsesstrategi kommer til at se ud?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Venstres ordfører, hr. Jens Vibjerg, bliver ved med at fremføre, at man nærmest bliver pisket til at omlægge og pløje de arealer, som er naturbeskyttet. Det kunne jo være meget interessant, når nu der bliver lagt så meget vægt på det synspunkt fra flere partiers side, at få lidt at vide om, hvorvidt der måske kunne komme noget statistik frem på dette område, for mig bekendt er der altså ikke tale om, at det faktisk forholder sig, som partierne fremfører.

Jeg mener derimod, at ærindet her klart er at bruge påskuddet til faktisk at få lagt arealer om til korn osv., sådan at det altså er de økonomiske interesser, der varetages primært. Man har for længst glemt, hvad det egentlig var, det handlede om, dengang ferske enge og overdrev blev inddraget under naturbeskyttelsesloven,

for der var tale om naturbeskyttelse. Og det er jo indlysende, at en landmand heller ikke kan foretage sig noget, der på nogen måde forringer naturen i forhold til den beskyttelse, der var før 1992.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (DF):

Jeg vil gerne rose hr. Jens Vibjerg for en fremragende tale for forslaget, som vi behandler i dag.

Hr. Jens Vibjerg gjorde det helt klart, at man i Venstre var frustrerede, fordi der blev administreret dårligt, der ikke blev betalt erstatninger, Danmarks Naturfredningsforening misbrugte deres magt, og det var en hån imod demokratiet, og det er det, Venstre vil bevare. Så var det, jeg ikke troede mine egne ører, da jeg hørte, at det hele skal tages op, for forslaget er for tyndt, og at man ikke kan tage fat på det her.

Jamen hr. Vibjerg må da erkende, at når man kommer med sådan en påstand, at Danmarks Naturfredningsforening misbruger sin magt, og det er en hån imod demokratiet, så må man da gå ind for det punkt.

Så vil jeg godt spørge hr. Jens Vibjerg, om ikke det var en fortalelse, at man ikke kunne gå ind for at få fjernet den ret, som de nu har. Det må det da være noget, jeg har misforstået.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg er faktisk enig med hr. Donner i det, han netop har sagt om hr. Vibjergs indlæg i dag. Det er i virkeligheden et skelsættende indlæg.

Ikke alene løber man fra en lov, man selv har gennemført i sin tid, og som man selv med rette var stolt af at man gennemførte, da man selv havde regeringsansvaret, men man lægger op til en udhuling, der er langt mere vidtgående end den, de to forslagsstillende partier har lagt op til. Her er det ikke bare fjernelse, forstår jeg på hr. Vibjerg, af ferske enge og overdrev, men det er fjernelse af naturbeskyttelsen i lovgivningens forstand, man lægger op til.

Jeg tror, vi får et af de mest afgørende temaer i den kommende valgkamp i 1998 om dette spørgsmål mellem på den ene side de partier, som vil fortsætte årtiers danske tradition ved gennem lovgivning at beskytte naturen, som vil opretholde vores strandbeskyttelseslinje, vores skovbeskyttelseslinje, som vil opretholde beskyttelsen af udvalgte naturtyper, som vil give folkelige kræfter ret til at rejse frednings-sager, som lægger op til et samspil, hvor det ikke er nogen enkelt myndighed alene, der kan

træffe afgørelse, men hvor flere kan involveres, og på den anden side de partier, der siger: Giv det hele frit, lad enhver landmand gøre, hvad der passer hende eller ham, lad enhver kommunalbestyrelse have hånds- og halsret over dansk natur de 4 år, den sidder der, uden nogen form for restriktioner. Det bliver en fantastisk debat.

Personlig som en varm tilhænger af den danske vej, den danske tradition for samarbejde, som vi har grundfæstet i den danske naturfredningslovgivning og de danske naturbeskyttelseslove, er jeg selvfølgelig ked af det her. Men jeg tror ikke, Venstre og andre, der har den samme opfattelse som hr. Vibjerg, der med rosværdig klarhed, synes jeg, har givet udtryk for den i dag, skal være i tvivl om, at her bliver kamp til stregen.

Vi kan godt være gode venner på alle mulige andre områder, men hvis det virkelig bliver Venstres holdning, at man skal bryde med disse mange års tradition på det felt, så er der lagt op til en af de helt store holdningsmæssige brudflader i dansk politik, og det skal siges, det skal råbes ud fra hvert eneste tårn, hvert eneste kirketårn, at der er en afgørende forskel.

Hvis den side, som repræsenterer traditionen i dansk politik, og som repræsenterer den danske vej, taber det her opgør, så er det efter min opfattelse den største trussel ud fra meget, meget snævre partigeistiske og snævre erhvervspolitiske interesser mod bevarelsen af en rig og spændende dansk natur til glæde for den danske befolkning.

(Kort bemærkning).

Peter Christensen (S):

Jeg kunne forstå på hr. Jens Vibjerg, at landmændene aldrig har oplevet at få erstatning for restriktioner på deres ejendomme, men det tror jeg var en fortalelse.

Jeg faldt også over bemærkningen: Forslaget er alt for tyndt. Men det, jeg i den senere tid har oplevet i forbindelse med de miljøforslag, vi har haft til behandling – og jeg kan især huske, sidste gang det skete – er en indstilling hos Venstre, der får mig til at sige, at jeg ville blive meget overrasket, hvis Venstre gik ind for et miljøforslag. Og jeg tror, at det eneste forslag, som Venstre ville kunne støtte, var et forslag om afskaffelse af beskyttelse af miljøet.

Det tror jeg faktisk er det eneste, Venstre kan støtte, for i forbindelse med behandlingen af dette forslag forstår jeg at der vil komme en byge af ændringsforslag, der gør alt for at afskaffe beskyttelsen af det danske miljø.

Det må jeg indrømme er en gave til Socialdemokratiet, men det er sandelig til stor skade for vores miljø.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Til fru Elsebeth Gerner Nielsen, der nu vil påstå, at jeg skulle være forbryder, vil jeg sige, at det, som det drejer sig om, jo er, at hvis jeg havde en eng, ville jeg selvfølgelig pløje den op, inden jeg nåede 7-års grænsen; det er klart. For selv om det måske under alle andre forhold ville være fornuftigt at lade den ligge i 3, 4, 5 eller 6 år mere, så tvinger man mig nu til at pløje den op, uden at der ellers er nogen begrundelse for det, og det er det, jeg opponerer imod.

Og så siger miljø- og energiministeren, at vi løber fra en lov, og at vi vil af med lovgivningen, men det er slet ikke tilfældet. Men der er jo nogle ting i den gamle lov, der virker u hensigtsmæssigt, og det er derfor, vi synes loven skal laves om, og man har jo altså lov at blive klogere på en lov.

Men det, der er væsentligt for os, er, at det skal være forankret lokalt, og at der skal være et lokalt samarbejde. Vi har ikke den holdning, som ministeren giver udtryk for, at vi herinde alene vide. I modsætning til Socialdemokratiet og ministeren mener vi, at der skal være et lokalt engagement i naturbevarelsen og ikke det centralistiske natursyn, der hersker hos en elite her i det centrale København. Næ, lad os få et natursyn, som er forskelligt fra egn til egn, til at blomstre. Det er det, vi vil give mulighed for.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Folketingets forretningsorden giver jo kun lejlighed til at stille spørgsmål til den taler, der lige har været oppe, og det vil jeg derfor gøre. Og når det nu bliver hævdet, at traditionen bliver brudt, vil jeg derfor spørge hr. Jens Vibjerg, om det er hans opfattelse, at det er sket under den nuværende minister, og at den nuværende minister har en meget stor del af ansvaret for det.

Og jeg vil også spørge hr. Vibjerg, om han ikke synes, at hvis man vil have en dialog, er det en snedig ting at svare på de spørgsmål, der bliver stillet, også selv om de bliver stillet både to og tre gange. Og når man måske har sagt både fire, fem og seks gange, at man gerne vil have svar på noget, der er afgørende for debatten i denne sal, var det så ikke rimeligt, at der blev

svaret på dem? Det kunne jeg godt tænke mig at høre.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Nu er det jo ikke formandens opgave at blande sig i debatten, men jeg henstiller til ordførerne at være opmærksomme på, at debatten ikke udvikler sig til en generel miljøpolitisk debat, og at tage skyldigt hensyn til det forslag, som den rent faktisk drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (DF):

Jeg skal endnu en gang rose hr. Jens Vibjerg for hans utrolig klare formulering af, hvad han mener om det lovforslag, som vi har til behandling i dag.

Og han sluttede altså med at sige, at forslaget er for tyndt, og jeg ved jo godt, at Venstre rundt om i forsamlingshusene siger: Vi har 50-60 ændringsforslag til bare dette ene lovforslag, og så er det altså for tyndt.

Lad os så sige, at det er for tyndt, når det kun består af tre ændringer, hvoraf det ene går ud på, at § 33, stk. 3, skal affattes således: »En fredningssag kan rejses af miljø- og energiministeren, amtsrådet eller kommunalbestyrelsen.«

Men hvis man så tilsluttede sig den ændring og slettede de andre, var man da kommet et skridt på vejen, for så var det ikke længere så tyndt, som det er nu. For jeg gør opmærksom på, at hr. Vibjerg klinkende klart sagde, at Danmarks Naturfredningsforening misbruger sin magt. Kan Venstre så ikke støtte det forslag?

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Forslagsstillerne skal have tak, fordi de har fremsat dette lovforslag, for det giver os anledning til at drøfte nogle af de ømme punkter, som jeg ikke vil lægge skjul på at vi har svært ved at formulere os ud af i Det Konservative Folkeparti.

Men der er nogle temaer, som der bestemt er grund til at vende, og det første tema, jeg vil tage op, er Danmarks Naturfredningsforenings særstilling:

Det er en fantastisk stor indsats, den organisation har ydet i årenes løb. Og mange gode borgere har lagt et stort arbejde i den og ved deres fremsynethed sikret os noget fredning, vi ellers ikke ville have fået. De, der færdes oppe ved Grenen, kan bl.a. takke Danmarks Naturfredningsforening for dens indsats. Og der er mange andre positive ting, som det vil tage for lang tid at opregne her.

Der har også været nogle negative ting; det vil jeg ikke lægge skjul på. Men hvis vi ser på forholdet mellem det gode, foreningen har ydet, og de skævere, der har været, så taler det for Det Konservative Folkeparti stadig væk til fordel for Danmarks Naturfredningsforening.

På linje med, at dyreværnsorganisationerne har sørget for beskyttelsen af vores dyreliv, har den været medvirkende til det stigende folkelige engagement i naturbeskyttelsen, og det skal de mange lønede og ulønnede medarbejdere, der har virket i den, have tak for – ingen tvivl om det.

Men foreningen har altså en særstilling, som andre foreninger ikke har, og nu er der altså andre end Danmarks Naturfredningsforening på banen, og skal vi så ikke give de andre de samme muligheder? Den særstatus må vi nu vende i udvalget, og det synes jeg forslaget lægger op til at vi gør.

Og hvad med den ret til at stille fredningsforslag, som foreningen har, og som specielt bliver nævnt her? Den har bestemt virket godt mange gange, men vi har også set nogle skævere, og med den administrative byrde, der i øjeblikket påhviler fredningsdommerne, og som kan låse et område fast i flere år, er der da et problem.

Jeg kan også forstå de mennesker, der opfatter det som magtmisbrug, at Danmarks Naturfredningsforening kommer løbende og sætter tingene i stå, lige inden man vil have et projekt gennemført, og som er arrige over det.

Der er altså grund til at se på, om vi kan regulere det og derved komme ud af de problemer, der ligger i netop den ting.

Og Danmarks Naturfredningsforening har måske også udviklet det, som man så tit siger at EU har: et demokratisk underskud, for det er jo desværre ikke de mange medlemmer, der styrer foreningen. Så stort er engagementet ikke. Der er mange, der modtager dens fremragende publikationer, men selv om tusinder af mennesker er medlemmer, er de tusinder af mennesker jo ikke med i lokalkomiteerne. Der lader det meget tilbage at ønske, og derfor vil vi også gerne lige give den del af det et serviceeftersyn, når vi nu skal se på tingene.

Det skal dog også siges, at der jo nu er kommet en ny direktør i Danmarks Naturfredningsforening, som vi har tillid til vil rydde op i foreningen og prøve at undgå de skævere, som man selv har vedgået at der har været i den forgangne periode, således at vi kan få en tidssvarende Danmarks Naturfredningsforening.

Så det har ikke noget hastværk for os at få afskaffet Danmarks Naturfredningsforenings særstilling. Der skal vi tænke os godt om.

Det andet er § 3-områderne. De har været diskuteret meget her, men vi har ikke rigtig fået nogle svar på det, der er det store problem, og Det Konservative Folkeparti ønsker helt bestemt at bevare og beskytte de ferske enge og overdrevene, og det skrev vi faktisk i vores miljøpolitiske partiprogram fra 1986, »Pas godt på Danmark!«. Og vi var glade og stolte, da det kom med, men problemet er, at det har vist sig at være vanskeligt at lovgive om naturlovene.

At omsætte miljø til paragraffer, til jura, er hovedproblemet for os, og vi er klar til at regulere det lidt, men vi har ikke den ideelle løsning, og derfor stiller vi spørgsmål. Vi spørger ministeren, og vi spørger i udvalgene, men vi er jo ikke rigtig kommet nogen vegne.

Men det kan ikke ændre på den kendsgerning, at der er problemer: at naturområder forsvinder, fordi vores lovgivning er for ringe. Og at det netop skal være en naturbeskyttelseslovgivning, der får det resultat, er fortvivlende.

Vi står også over for den kendsgerning, at nogle borgere har et berettiget krav på retssikkerhed, og at de i øjeblikket ikke har den retssikkerhed, fordi man ikke præcis kan sige, hvad der er § 3-områder, og hvad der ikke er det.

Det Konservative Folkeparti arbejder i øjeblikket med et forslag om, at man skal forsøge at foretage en registrering af områderne og give ejerne meddelelse om den, og det har vi netop vedtaget et miljøpolitisk partiprogram om, hvor vi har forsøgt at omsætte det til jura.

Det er vanskeligt, men jeg håber, at vi kan tage diskussionen op, når det forslag kommer på bordet, og på den måde prøve at skabe en langt bedre naturbeskyttelsespolitik, som sikrer fremtidige generationer de renselanlæg, som enge er, og de specielle blomster- og dyreområder, som overdrevene er.

Specielt om overdrevene er der grund til at sige, at det af virksomheden i Naturklagenævnet klart fremgår, at de er defineret for ringe, og at der med hensyn til overdrevene ikke er noget juridisk værktøj at operere med.

Vi vil meget gerne beskytte de historiske overdrev, men hvis en landmand i en periode ikke har anvendt et område, skal han ikke have grund til at frygte, at det dermed er blevet et § 3-område.

Jeg skal vende tilbage til det sidste punkt i næste runde.

Anni Svanholt (SF):

De ferske enge og overdrevene er en stærkt truet naturtype i det danske landskab, og i de seneste årtier er der sket en kraftig reduktion af engene og overdrevene.

Disse naturtyper er levesteder for en lang række dyre- og plantearter, heraf mange sjældne og truede arter, som er beskyttelseskrævende – i overdrevene findes f.eks. ca. 520 arter, som er truede – og det er baggrunden for, at også disse naturtyper blev omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser ved lovændringen i 1992.

Den ændring var vi i SF meget glade for, da vi igennem længere tid havde arbejdet for den.

Fremskridtspartiets og Dansk Folkepartis forslag indebærer reelt en ophævelse af beskyttelsen af heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og overdrev, for forslaget betyder, at landbruget har hånd- og halsret over ferske enge og overdrev, så disse arealer kan omlægges efter landbrugernes egen opfattelse.

Det tager vi naturligvis stærkt afstand fra, for efter SF's opfattelse er der tværtimod et meget stærkt behov for at beskytte disse naturtyper mod gødskning for at sikre den biologiske mangfoldighed, og vi ser naturligvis gerne, at der kunne være tale om et egentligt forbud mod gødskning i de naturbeskyttede områder.

Et andet spørgsmål, der rejses i dette lovforslag, vedrører Danmarks Naturfredningsforenings ret til at rejse fredningssager. Det ønsker partierne ophævet.

Hertil vil jeg sige, at Danmarks Naturfredningsforening har en meget stor del af æren for de fredninger, der er blevet gennemført i Danmark, for uden indsatsen fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiteer og fredningsafdeling ville mange værdifulde naturområder, landskaber og kulturhistoriske værdier være gået tabt.

Og Danmarks Naturfredningsforening har både en lokal forankring og en stor erfaring som naturens og miljøets advokat og er et godt supplement til de offentlige myndigheder, og det er værd at bemærke, at Danmarks Naturfredningsforening alene kan foreslå fredninger, og at foreningen ingen indflydelse har på sammensætningen af fredningsnævnene og Naturklagenævnet, der jo afgør, om fredningssagerne skal gennemføres, og hvad fredningens indhold skal være.

At ophæve Danmarks Naturfredningsforenings ret til at rejse fredningssager vil derfor være et alvorligt tilbageslag for naturbeskyttel-

sen, da der så ikke længere er nogen til at rejse fredningssager dér, hvor de offentlige myndigheder af en eller anden grund svigter.

SF tager med disse ord afstand fra Fremskridtspartiets og Dansk Folkepartis lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg har lige et kort spørgsmål til fru Anni Svanholt:

Finder SF, at det er o.k., at samfundet helt uden kompensation kan pålægge den enkelte ejer begrænsninger med hensyn til den pågældendes anvendelse af et stykke jord?

Hvis det er tilfældet, er det jo det samme, som hvis fru Anni Svanholt har en hjørnegrund og vi så kommer og siger, at på grund af oversigtsforholdene skal der nu kun være græs på den og ikke spor andet, og så tror jeg fru Anni Svanholt vil kræve erstatning.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg vil spørge Socialistisk Folkepartis ordfører, om hun ikke har problemer med, at Danmarks Naturfredningsforening kan sætte sager i stå i årevis, hvis den specielt har en stor sagsophobning i et bestemt amt, og om det ikke giver anledning til at overveje, om sagerne måske kunne ekspederes noget hurtigere.

Den anden ting er selve det, der har været kernepunktet i debatten her. Det kom fru Anni Svanholt ikke så tydeligt ind på i sit indlæg. Hvordan vil man sikre ikke kun retsbeskyttelsen, men også engene mod at blive pløjet ned, fordi der er nogle frygtsomme landmænd, der siger, at de simpelt hen ikke har råd til, at det her gror ind i § 3-område? Hvordan vil SF løse det problem?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det er fru Anni Svanholts bemærkning om, at Danmarks Naturfredningsforening har folkelig opbakning.

Jeg tror, den er stærkt dalende ude i de lokale områder, hvorimod en bevægelse, der hedder Kyst, Vand og Fjord har meget mere vind i sejlene, og den burde måske egentlig også have særstatus, hvis vi skal bibeholde DN's særstatus.

Jeg vil gerne her citere fra et brev, jeg har fået fra borgmesteren i Lemvig Kommune. Og han skriver direkte vedrørende et naturreservat omkring Sønder Nissum Fjord:

»Kommunen kan ikke gå ind for, at reservatområdet udvides med landarealerne Lykkes Fenne og øen Kromand, og ønsker ligeledes, at jagtretten opretholdes på vandarealet med en 50 m bred zone langs kysten, subsidiært jagt fra strandkant ud til nullinjen. Kommunen finder, at det blandt andet af kulturhistoriske grunde er vigtigt at opretholde jagt- og fiskerimulighederne for lokalbefolkningen, så området fortsat er attraktivt som bosætningsmulighed for områdets unge mennesker samt tilflyttere med interesse for jagt og fiskeri. Begrænses disse muligheder, vil områdets attraktionsværdi som bosætningsmulighed blive stærkt forringet.«

Det er jo sande ord. Sådan er det ved at være i de 8 ud af 14 amter i Danmark.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Først en bemærkning til hr. Jens Vibjerg vedrørende § 3-områder. Det er jo sådan, at i naturbeskyttelsesloven og anden lovgivning, hvor der er tale om almenvællets interesser, er der lavet nogle rådighedsindskrænkninger.

Og i det tilfælde her med naturbeskyttelsesloven var Venstre jo sådan set selv indforstået med, at man lavede de begrænsninger, da man lavede den beskyttelse af de områder her. Venstre plejer jo ikke have problemer med at lave generelle indskrænkninger i lovgivningen uden nogen form for kompensation, men der er jo tale om, at hvis det er enkeltpersoner, som bliver berørt helt individuelt, ja, så er det jo almindelig praksis, at man også giver en kompensation.

Men det, Venstre faktisk er ude med her, er, at man ikke vil være med til at støtte de tanker, der er om generel beskyttelse, men faktisk er inderligt imod. Og det, vi har hørt i dag fra Venstre er jo, at man er fuldt i gang med at ville aflive al form for naturbeskyttelse.

Med hensyn til hr. Langkilde, som siger, at Danmarks Naturfredningsforening kan sætte sager i stå, vil jeg sige: Jeg har ikke hørt om sådan nogle tilfælde, og at der er lang sagsbehandling, når fredningssager skal behandles, er jo sådan set indlysende.

I nogle tilfælde kunne det nok gå hurtigere, men der er mange instanser, det skal igennem. Der skal være offentlig høring, og der er mange procedurer, og det er baggrunden for, at fredningssager ofte tager lang tid. Og jeg så da gerne, at det i nogle tilfælde gik hurtigere med det, men jeg mener ikke, at man kan laste Danmarks Naturfredningsforening for det forhold.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Det har givetvis været af tidnød, at fru Anni Svanholt kun nåede at svare på det ene spørgsmål omkring Danmarks Naturfredningsforening. Jeg vil sige, at Danmarks Naturfredningsforening kan jo sætte den proces i gang, og det kan jo tage et par år, inden den er afklaret. Det er det, der er problemet for den ejer, der ikke må gøre noget i den pågældende periode.

Derfor har jeg da som dommer i Naturklagenævnet været med til at give en række dispensationer netop i den mellemliggende periode, og vi har i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg adskillige gange haft problemet oppe med, at de meget lange fredningstider låser områderne, og det kan godt være, det er noget samfundsnyttigt, der bliver sat i stå, og det synes jeg er et problem.

Men det var § 3-områderne, jeg godt ville høre om. Hvordan SF forestiller sig et udspil, der gør, at vi forhindrer, at marsken bliver pløjet ned i øjeblikket, og at mange andre enge bliver ompløjet langt hyppigere, end ejeren ønsker det, for at være sikker på, at han ikke taber sin ret til at dyrke jorden. Det synes jeg er et problem, og det må også være et problem for SF.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Når fru Anni Svanholt fra talerstolen her siger, at Venstre vil sætte naturbeskyttelsen i stå, så må jeg bede fru Anni Svanholt komme med et eksempel. Giv mig et eksempel ud fra det, jeg har sagt, hvor vi vil sætte naturbeskyttelsen i stå.

Nej, tværtimod. Vi går bare ind for, at det skal være lokalt forankret; at det natursyn, vi skal have, skal være et lokalt engagement, og vi har jo stillet forslag her i salen bl.a. om vores enge, og hvem stemte imod? SF. Det var et forslag til at beskytte vores våde enge, hvor vi sammen med De Konservative gik ind for at få et bedre miljø. SF stemte imod.

(Kort bemærkning).

Henning Urup (V):

Selvfølger vil Venstre fortsat beskytte naturen, men vi vil ikke være med under de præmisser, hvor det skal foregå som tyveri ved højlys dag. Og jeg kunne godt tænke mig i den forbindelse at spørge fru Anni Svanholt, om hun, hvis en landmand får dømt eviggræs på 25 af sine 50 ha, mener, at han så ikke bør have en kompensations.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Til hr. Niels Langkilde med hensyn til § 3-områderne og beskyttelsen. Vi er naturligvis optaget af, at man sikrer den bedst mulige beskyttelse af de områder, og amterne har jo foretaget en registrering af § 3-områderne, så man faktisk godt ved noget om, hvad der er § 3-områder og ikke § 3-områder, og man kan sige, at hvis en landmand er i tvivl, så må den pågældende jo henvende sig til amtet og få at vide, hvordan det forholder sig. Og ellers ville det jo også være passende, at amtskommunerne informerede, hvis der bliver tale om behandling af sager, sådan at der ikke kan være nogen tvivl om det.

Men når hr. Jens Vibjerg siger, at Venstre ikke vil sætte naturbeskyttelsen i stå – altså af den debat, der har været i dag og den megen vægt, Venstre har lagt på, at man skal kunne omlægge, og vi kan næsten se de bølgende kornmarker dér i øjnene på Venstres ordfører, at det er det, man forestiller sig – er det jo altså ikke tilfældet, for det handler hele tiden om, hvad det var for en tilstand, der var før den 1. juli 1992, hvor denne her lov trådte i kraft. Og forholdene kan jo ikke være ændret – altså der må ikke optræde nogen form for naturforringelse i forhold til, hvad der var tilstanden, før loven trådte i kraft.

Jeg mener altså, at Venstre er langt ude på overdrevet her og er i fuld gang med at aflive den politik, man tidligere har stået for.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Vi er jo ikke rigtig kommet ind til benet endnu.

Fru Anni Svanholt taler om tilstanden før 1992, før loven, men det var jo netop ikke en stilstand. Der var jo dynamik i naturen også dengang. Den var ikke stillestående. Der var mange forskellige steder at tage udgangspunkt i, og dér er risikoen, hvis man lægger 5 luftfotografier frem i rap og siger, jamen der var dyrket jord de fire gange og ikke den femte gang. Vi har hermed bevist, at man kun omlægger hvert femte år på den mark, ellers så er det i strid med noget.

Ja, hvordan skal man få den håndgribelige baggrund for at træffe de afgørelser? Det er jo den mangel på retssikkerhed, som gør, at der er panik i landmændene, og vi mister nu hektar efter hektar af god eng, som kunne have været gode rensningsanlæg. Det vil jeg gerne have et svar på. Jeg synes, at SF, der dog i miljøpolitikken så mange gange har været fremsynede og

har kunnet komme med nogle bud, burde kunne komme med et her.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg tror, fru Anni Svanholt vil se bølgende kornmarker som aldrig før. Det er jo en mærkelig opfattelse af tilstanden, at man ikke vil erkende, at der er en fejl i loven fra 1992, og at det er det, vi skal have lavet om, have ændret – at man vil gøre det, når der er behov for det, og ikke når man er blevet nødt til det for at overholde loven. Det er det centrale i det.

Og mener fru Anni Svanholt ikke også, hvis vi skal have den folkelige opbakning til alt det, vi skal have gjort i naturen, at så bør vi også have de 1,2 millioner, der bor ude i naturen, med til at føle, at de har en indflydelse på det?

(Kort bemærkning).

Henning Urup (V):

Jeg er nødt til at gentage mit spørgsmål og håber så på at få svar i denne omgang.

Mener fru Anni Svanholt, at en landmand, der har fået dømt evigræs på 25 af sine 50 ha, ikke skal have en kompensation? Er det de præmisser, SF ønsker at lave naturbeskyttelse på?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det skal være et svar til hr. Niels Jørgen Langkilde med hensyn til natur.

Jeg opfatter ikke naturen som noget stillestående, men det er en dynamisk natur. Det er indlysende. Og derfor kan man sige, at der kan være forandringer i de naturtyper her, men det er jo de overordnede hensyn, man hele tiden må tage og sige, at der altså er en generel naturbeskyttelse. Det er formålet med loven. Det kan jo ikke være meningen, at man skal omlægge til nogle driftsformer, som slet ikke blev benyttet tidligere; altså arealerne kan ændre karakter, men så må man jo i øvrigt henvende sig til amterne, som fører tilsynet, hvis man på nogen måde er i tvivl om, hvad man står over for.

Og jeg mener, at der nok er meget brug for noget mere oplysning på det her område, og det er jeg da meget tilfreds med at miljøministeren også har taget initiativ til at få gennemført. Og nu er der jo altså et grundlag, kan man sige. Den registrering af § 3-områderne er gennemført. Så har man faktisk et bedre redskab i dag, end man havde tidligere.

Til hr. Henning Urup kan jeg bare sige, at det jo er hvis og hvis og altså meget hypotetisk, det, der sættes op, og det forhold dér vil jeg ikke stille mig til dommer i. Det kan domstole eller andre gøre.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er yderst beklageligt, at det brede flertal bag naturbeskyttelsesstrategien i Danmark nu synes at være på vej til at smuldre.

At Danmark stadig har et smukt og varieret natur- og kulturlandskab skyldes alene den beskyttelse, som lovgivningen har sikret os. Vi har formået at beskytte naturen og fremtidens generationer mod vor egen foretagsomhed. Det princip skal vi holde fast i. Naturen og vore børn kan ikke stemme. Derfor har vi, som er her her og nu, en forpligtelse til at tage vare på ikke bare vores egne snævre interesser, men også vores børns og børnebørns interesser. Det er det, vigtig politik drejer sig om.

Lad mig sige noget om de særlige problemer i marskområdet – først det positive. Marsken er blevet et stadig bedre landbrugsområde, efterhånden som digerne er blevet bygget og forbedret. Det fremskudte dige har sikret marskjorden mod oversvømmelser. Man kan sige det på den måde, at samfundet tidligere og også nu er med til at forbedre produktionsvilkårene i marskområdet.

Samtidig må vi se i øjnene, at marsken er et sårbart naturområde, og derfor er det vigtigt at holde fast i naturbeskyttelsesloven og dermed § 3. Det er det, fordi vi skal bevare den biologiske mangfoldighed, og fordi vi også er nødt til at holde fast i principperne i vandmiljøplanen.

Undersøgelserne fra Danmarks Miljøundersøgelser viser, at der er to hovedindsatsområder, hvis vi ønsker at stoppe kvælstofudvaskningen. Det ene er at beskytte vores vådområder, og det andet er at sikre, at der er flere grønne marker; ikke grønne marker, sådan som vi desværre er kommet til at kende dem, ved at vi sår mere vinterbyg og på den måde får grønne marker om foråret – men det, det drejer sig om, er at have flere græsmarker.

Nettoudledningen af kvælstof fra dyrkede marker er i gennemsnit 4-5 gange større end fra ikkedyrkede marker – og det set i lyset af, at nettoudvaskningen fra 1985 til 1996 kun er faldet fra 133 kg pr. ha til 106 kg pr. ha. Hvis den udvaskning skal stoppes, bliver vi nødt til at holde fast i vandmiljøplanens strategi.

Alternativet, altså hvis vi ikke finder ud af at gøre det på en anden måde, er, at vi er nødt til at sætte meget mere drastiske indgreb over for landbrugets frie dispositionsret i værk.

Der er marskområdet jo et fantastisk flot eksempel på, at det kan lade sig gøre at stoppe kvælstofudvaskning, fordi man dér har mange græsmarker, og fordi det trods alt også er lykkedes os at beskytte vådområderne.

Jeg vil gerne sige, at for vores vedkommende kunne vi godt acceptere en anden model, men jeg kan ikke finde ud af, hvordan vi skulle skrue den sammen. Vi er åbne for en debat om det, men jeg har ikke noget forslag til, hvordan vi kunne gøre det anderledes. Så derfor holder vi fast i naturbeskyttelsesloven, som den ser ud nu.

Hvis vi taler snævert om marsken, synes jeg, der er tre principper, man skulle holde fast i, og som er det helt afgørende. Det ene er, at vi skal sikre os, at den biologiske mangfoldighed bevares. Det andet er, at vi skal sikre os, at alle vådområder, ferske enge og overdrev beskyttes. Og det tredje er, at vi må sikre os, at den andel af marsken, der traditionelt har været udlagt til græs, fortsat er udlagt til græs, for ellers får vi ikke det kvælstoffilter, vi vel alle sammen er interesserede i at bevare.

Hvis de tre principper på en eller anden måde kunne forenes i en anden form for lovgivning, vil vi gerne være med til at diskutere det. Men vi har ikke fundet en model, som er bedre end den, vi har for øjeblikket.

Vi har allerede fra radikal side bedt om, at der bliver bedre rådgivning, og at der kommer mere oplysning og information til den enkelte lods-ejer om de rettigheder og pligter, han har i forhold til sin jord. Vi ved også, at der er nogle problemer forbundet med at give den information, men det, der er vigtigt, er at holde fast i det langsigtede mål, nemlig at den enkelte lodsejer selvfølgelig skal gøres bekendt med det, hvis der er særlige restriktioner på hans jord.

I forhold til forslaget om at reducere Danmarks Naturfredningsforenings rolle i naturbeskyttelsesstrategien for Danmark er vi direkte imod. Vi mener, at Danmarks Naturfredningsforening gør et fortrinligt stykke arbejde, og det bliver ikke med Det Radikale Venstres velsig-nelse, at Danmarks Naturfredningsforening sættes ud af spillet.

Jeg vil også gerne sige, at Danmarks Naturfredningsforening såmænd har lige så bred folkelig forankring, og at der er lige så levende

debat i Danmarks Naturfredningsforening, som der er i mange politiske partier.

På den baggrund vil jeg gerne afvise lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Det var vel formentlig en skrubbudse, der kom ud af munden, når det blev sagt, at det alene er lovgivningen, der har sikret naturen. Altså nu taler vi også om Danmarks Naturfredningsforening i dag, de har dog opkøbt arealer, Fugleværnsfonden har opkøbt arealer, Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg var på Vorsø, hvor en privatmand har sikret områder og givet nogle naturmuligheder, så det er sandelig ikke lovgivningen alene, der har sikret naturen.

Tværtimod diskuterer vi her en paragraf i lovgivningen, som ødelægger naturen, og det er det, vi er optaget af. Jeg kan da også forstå, at der er en lille åbning hos fru Gerner Nielsen i det her spørgsmål.

Men jeg synes, at vi igen går uden om det spørgsmål, der er kernen: Hvordan får vi defineret ordet plejer? Hvordan får vi gjort det, så landmanden selv kan disponere, så han ved, hvad der er ret, og hvad der er uret, så han ikke for en sikkerheds skyld bruger ploven for meget? Det er dér, vi har problemer, og det er det, vi er nødt til at få løst. Og det skal løses, inden det går helt galt i mange af de her områder.

Og så kan jeg ikke forstå, at fru Gerner Nielsen, når hun er så optaget af at beskytte vådområderne, stemmer imod Venstres og De Konservervatives forslag om vådbrak og om at beskytte bræmmerne langs vore vandløb. Det er jo sådan set dér, engene ligger.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg kan forstå på fru Elsebeth Gerner Nielsen fra Det Radikale Venstre, at det er en meget lille procentdel af den danske befolkning, der skal betale for det her. Man har lavet en fejl i loven fra 1992, og man vil ikke under udvalgsbehandlingen af dette forslag erkende det og sige, at vi skal have rettet det punkt.

Og i samme åndedrag kan man jo også spørge, om vi ikke burde se på Danmarks Naturfredningsforening. Jeg mener absolut ikke, man kan sammenligne den diskussion, der er i DN, med den diskussion, man har i visse politiske partier; det er for fattigt. Diskussioner i Dan-

marks Naturfredningsforenings regi foregår ude i de lokale foreninger. Når diskussionen er færdig dér og man er kommet med sit input, går de ind til DN, og dér bliver de fejlet af bordet. Man får et fælles centralt udspil om, at sådan og sådan gør vi, og det kommer sjældent de lokale ønsker i møde.

(Kort bemærkning).

Henning Urup (V):

Jeg er meget langt hen ad vejen enig med fru Elsebeth Gerner Nielsen i intentionerne, men jeg synes nok, at det er lidt tyndt, når hun siger, at blot der som minimum sendes information ud til parcellerne, er det o.k. Hvad med at inddrage landmanden, parcelleren i en forhandling om en eventuel kompensation?

Fru Anni Svanholt sagde jo, at mit eksempel med den marskbonde, der har fået dømt evig græs på 25 ha ud af sine 50 ha, var hypotetisk; det var hvis og hvis. Det er det faktisk ikke. Jeg kan godt sætte navn på. Han hedder Erik Hansen, og han bor i Mejlbj. Og jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Elsebeth Gerner Nielsen, om hun mener, at han er i en situation, hvor han egentlig burde have en kompensation.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Til hr. Urup: Jeg synes ikke, det er helt rimeligt at stille den slags spørgsmål fra Folketingets talerstol, i og med at jeg ikke har haft en chance for at sætte mig ind i det konkrete tilfælde. Der til kommer også, at jeg tror, at vi fra Folketingets side skal passe på ikke at gøre os til dommere. Der kører jo sager ved domstolene hele tiden om netop erstatningsspørgsmål, og de sager skal vi ikke gribe ind i fra politisk side.

Med hensyn til min såkaldte skrubbudse om, at det er lovgivningen, der har sikret dansk natur, så er der selvfølgelig noget om det, hr. Langkilde siger. Det er jo ikke kun lovgivningen, der har beskyttet den danske natur, det er også i kraft af, at der har været en høj moral mange steder i samfundet.

Men jeg vil også gerne understrege, at lovgivningen spiller en stadig vigtigere rolle, og den kommer til at spille en vigtigere og vigtigere rolle i fremtiden, fordi produktionspresset er enormt. Og grunden til, at produktionspresset er så stort, som tilfældet er, er dels den måde, EU's støtteordning er indrettet på, dels den internationale konkurrence, hvor marginalomkostningerne kommer til at betyde stadig mere.

Det vil betyde et øget pres for landbruget, det vil betyde et øget pres på naturen, og det vil stille stadig stærkere krav til os om at lovgive.

Så vi står i en fundamental konflikt nu, og lige meget, hvad vi gør, kommer vi ikke ud af den konflikt. Der er en konflikt mellem nogle produktionsinteresser og nogle naturinteresser. Og jeg tror nok, vi bliver nødt til at tage den forfra for at bruge et folkeligt udtryk.

Så til spørgsmålet om, hvorvidt de få skal betale. Jeg vil gerne sige, at det jo er de mange, der har betalt for digerne eksempelvis. Det er også de mange, der i stadig stigende grad betaler for de miljøomkostninger, som nogle få påfører de mange. Det er selvfølgelig en balancegang, men at gå ud og sige, at vi skal kompensere landbruget hver eneste gang, vi er nødt til at lave en restriktion i dispositionsfriheden, er efter radikal opfattelse at gå alt, alt for vidt.

(Kort bemærkning).

Henning Urup (V):

Det er rigtigt, at det var et meget direkte spørgsmål, men det bliver det, fordi det er meget principielt i den debat her. Vi skal ikke gøre os til dommere, siger fru Gerner Nielsen. Nej, det skal vi ikke, men vi skal lave lovene, så de er klare, og så de rammer retfærdigt og rimeligt.

Og jeg vil godt spørge fru Elsebeth Gerner Nielsen, om det er hendes opfattelse, at naturbeskyttelse skal foregå på den lille mands bekostning. Lad os vende spørgsmålet den vej rundt!

Det er jo sådan, at vel er vi ikke dommere, men det gør jo så bare, at hvis vi ikke laver lovene tilstrækkelig enkle, klare og retfærdige i de sammenhænge her, får vi en hel masse domstolssager, og de er på vej.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det meste miljø ligger jo ifølge folks opfattelse på landet, men når vi læser om miljøtilstanden her i landet, så forårsages det meste af forureningen nok af byerne.

Man kunne godt spørge om, hvorvidt det skal være det gængse – sådan må jeg opfatte fru Elsebeth Gerner Niensens svar til mig – at vi ikke skal kunne få kompensation i fremtiden. Det vil sige, at der ikke skal være noget, vi skal ekspropriere, og vi skal overhovedet ikke give kompensation. Hvis der skal anlægges cykelsti igennem en have eller noget andet, så tager vi bare grunden uden kompensation. Det er fremtiden.

Sådan skal vi indrette os ude på landet, uanset om vi bor i en villa eller tilfældigvis har et landbrug.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg noterede med tilfredshed fru Gerner Nielsens bemærkning om, at registrering af § 3-områderne er vigtig, og jeg tror, det var fru Anni Svanholt, der også var inde på, at den allerede er afsluttet. Det er ikke min fornemmelse. Jeg tror, der er meget langt igen, inden man er nået så vidt.

Registreringen giver selvfølgelig en vis retssikkerhed i forhold til, hvilke områder der er § 3-områder, og hvilke der ikke er. Men vi har dog stadig det problem, at man kan vokse sig ind i et § 3-område, fordi naturen er dynamisk. Det giver en række konflikter, for spirer der tre-fire forskellige planter på et område, kan det blive til et overdrev i løbet af en nat. Det er en retstilstand, vi ikke kender andre steder, og det giver nogle juridiske problemer for juridiske systemer.

Det andet er, hvordan vi får løst de juridiske spørgsmål om, hvad var det, der var tidligere, og om man kan fortsætte, for naturen har jo ikke tidligere været en stilstand. Det har været en dynamik med en række forskellige faktorer, som landmanden har taget med i sin planlægning, og dér er det et problem, hvis man skal løbe op til amtsgården hver gang, man skal drive lidt af sin jord og planlægge noget, for så er det jo ikke kun en, men mange landmænd, der skal stille nede på amtsgården hvert forår og høre: Må jeg gøre det, og må jeg gøre det? Dér synes jeg vi har et problem. Nu vil Det Konservative Folkeparti jo gerne afskaffe amterne, men problemet vil da eksistere, uanset om vi har amterne eller ej. Så er det bare nogle andre, der skal spørges.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen for en kort bemærkning, og så kan jeg se, at der er en ny ordfører, der venter.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er jo desværre ved at udvikle sig til en principiel miljødebat; det skal jeg kun beklage over for formanden.

Det er til hr. Jens Kirk, der siger, at det jo er byerne, der forurener. Ja, byerne forurener også,

men det miljøproblem synes jeg ikke vi skal tage op i dag. I dag drejer det sig om, hvad vi gør ude i det åbne land, og dér har vi nogle problemer. Vi har problemer med pesticider i grundvandet, og vi har problemer med en voldsom kvælstofudvaskning. Det må vi se i øjnene, og det må vi gøre noget ved.

Så spørger hr. Jens Kirk, om der ikke skal gives en kompensation til landmændene.

Jeg vil gerne være med til, at vi kunne tænke det her helt forfra. Vi burde gøre det sådan, at alle de støtteordninger, der er for landbruget, blev skruet sammen på en sådan måde, at de kom til at virke som en slags kompensation for det, man ikke må gøre ude i det åbne land. Hvis vi kunne samles om det, og hvis vi kunne få EU med på det, så kunne vi nå vældig, vældig langt.

Og så til hr. Niels Jørgen Langkilde omkring fortolkningen af juraen: Det synes jeg vi skulle tage en diskussion om i udvalget.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Forslagsstillerne påpeger med forslaget, at der her er et reelt problem: Det, at en i øvrigt fornuftig lov ikke virker. Efter min opfattelse skyldes det, at den obstrueres af lodsejerne, og derfor er løsningen på problemet selvfølgelig ikke at fjerne loven, men at få den til at fungere. Og det vil jeg overlade til regeringen at komme med et udspil om.

I selve lovforslaget, som er et generelt forslag, henvises der jo især til marsken. Jeg tror, at en af de største fejl, der er sket i gennemførelsen af naturbeskyttelsen i marsken, er, at regeringen og ministeren ikke har købt jordene, som man har gjort ved Skjern Å. Jeg håber, at netop det stormløb, som man kan se – godt nok ikke så meget fra De Konservative, men i hvert fald fra Venstre, Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti – måske kan få vores miljøminister til at overveje at bruge den metode, der har været brugt i forbindelse med Skjern Å, nemlig at opkøbe jordene, når vi skal til at tage fat på at sikre flere ferske enge.

Det var en kommentar til den ene del af forslaget. Den anden del er, at man foreslår, at Danmarks Naturfredningsforening skal fratages retten til at rejse en fredningssag. Her er der ingen tvivl hos Enhedslisten. Det forslag kan vi under ingen omstændigheder støtte. Vi mener netop, at mange af de fredningssager, der har været rejst af Danmarks Naturfredningsforening, er årsagen til, at vi i dag har fået bevaret mange arealer.

Så nævnes det i debatten, at det bl.a. skyldes, at andre også er ved at melde sig på banen. Der forstod jeg miljøministerens kommentar tidligere sådan, at det kunne man overveje, forstået på den måde at der var flere, der kunne få den ret til at rejse en fredningssag. Sådan mener jeg, det spørgsmål skal løses på det tidspunkt, hvor der f.eks. begynder at vise sig andre organisationer, der gerne ville kunne gøre det.

Men alene af den grund, at man fratager Danmarks Naturfredningsforening retten til at rejse en fredningssag, kan vi ikke støtte lovforslaget.

Sonja Albrink (CD):

Der er problemer med § 3 i naturbeskyttelsesloven, for det er ikke klart for enhver, om man overhovedet har et § 3-område på sin jord eller ej. Jeg er udmærket godt klar over, at det vil være meget ressourcekrævende at lave en fuldstændig registrering af alle § 3-områder og give alle lodsejerne direkte besked, men det vil nu engang være en fordel og en tryghed for den enkelte ejer.

Derudover er der det problem, som forslagsstillerne også rejser: at § 3-beskyttelsen kan virke uhensigtsmæssigt, fordi en landmand måske pløjer i et følsomt vådbundsområde oftere, end det er naturbeskyttelsesmæssigt fornuftigt. Det er også et problem, som vi i CD tidligere har rejst over for miljø- og energiministeren, og som jeg har forstået i dag, har ministeren taget fat i dette problem.

En vedtagelse af det lovforslag, som vi her behandler, mener jeg vil udvande den beskyttelse, der ligger i naturbeskyttelseslovens § 3. Det mener jeg slet ikke, at der er plads til; men jeg så som sagt gerne, at det blev gjort bedre klart, hvilke arealer der er omfattet af beskyttelsen og hvilke ikke.

Spørgsmålet er, om Danmarks Naturfredningsforening skal fratages retten til at rejse fredningssager. Det er jo ikke foreningen, der endelig afgør, om der skal ske en fredning eller ej. Jeg mener også, at der skal være denne mulighed for en folkelig indflydelse, som vi i CD gerne så, at man også indførte på andre planlægningsområder.

Så vi støtter ikke lovforslaget.

Ole Donner (DF):

Når Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet har fremsat dette lovforslag i Folketinget, så er det, fordi vi har konstateret - og det er jo også fremgået af debatten her i dag - at den lov, der blev

vedtaget i 1992, har en lang, lang række mangler, som der bør rettes op på.

Det viste sig jo, at ministeren var meget uenig i forslaget og var, som han selv sagde, lidt polemisk over for det. Det er klart, for regeringen har jo den målsætning, at den gerne vil have mere bureaukrati og diskussion, hvor vi andre har den modsatte holdning.

Men jeg synes, det har været en meget interessant debat om det her forslag, og det har jo i hvert fald vist sig, at De Konservative er kommet med mange indlæg i debatten, og at de er kommet med meget fornuftige indlæg om den cyklus, der er omkring omlægningen af arealerne. Hr. Langkilde var også inde på, at man i Det Konservative Folkeparti arbejder med at finde de rigtige løsninger. Man havde ikke den ideelle løsning i øjeblikket, men man ville godt skaffe noget mere retssikkerhed osv., og man varslede, at der formentlig vil komme et forslag fra Det Konservative Folkeparti.

Det, vi håber på i Dansk Folkeparti, er så, at det kommer så betids, at vi kan nå at behandle det i denne samling. Hvis vi ikke kan nå det, så håber vi på, at De Konservative vil være med til at gennemføre noget af dette her forslag, for hr. Langkilde var også meget skeptisk over for Danmarks Naturfredningsforening og mente også, at man nogle gange kunne opfatte det ude i befolkningen, som om foreningen misbrugte sin magt.

Hr. Langkilde var ikke så klar i talen, som Venstre var, men der var ligesom nogle positive signaler fra De Konservative, som jeg opfattede. Og vi er jo i den situation, som De Konservative forhåbentlig også er, at det ikke er afgørende, hvem der har fremsat forslaget, men det afgørende er, at man får gang i forslag og får ændret det, det er nødvendigt at ændre.

Men så må jeg vende mig til partiet Venstre. Der har jo været en livlig debat, og ikke mindre end fem Venstrefolk har været på banen og støttet de tanker, som vi har lagt frem her.

Jeg har jo flere gange i dag rost hr. Jens Vibjerg for hans fantastisk klare tale. Han var frustreret over administrationen, han mente, man skulle betale for indskrænkninger, og at administrationen var dårlig. Og så brugte han den meget klare formulering om Danmarks Naturfredningsforening, at den misbrugte sin magt. Der var ikke noget med, at der var tale om det, nej, den gjorde det.

Og så er det, jeg spørger partiet Venstre: Hvorfor kan man så ikke støtte noget af det her

lovforslag? Hvorfor kan man så ikke støtte, at der kun kan rejses fredningssag af miljø- og energiministeren og af byråd og amtsråd m.v.? Hvorfor vil man ikke være med til at fratage foreningen den magt, som den efter Venstres mening misbruger? Der var ikke tale om, om man måske misbruger den, man misbruger den.

Det er jeg sådan set enig i, men man kan altså ikke efter min mening gå ud i forsamlingshusene og sige: Nu skal vi altså lave det hele om, vi har en 50-60 forslag på det her område, og nu skal det ordnes. Men her kommer vi fra Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet med tre små forsøg på at gøre noget af det bedre – noget af det, som man ude i befolkningen i hvert fald siger, at vi burde gøre noget ved – og alligevel så siger man: Det er for tyndt.

Jeg fik ikke noget svar fra hr. Jens Vibjerg, skønt jeg spurgte flere gange. Men når man kommer længere ned i ordførerrækken, så går hr. Jens Vibjerg op og siger til fru Anni Svanholt, at når samfundet lægger begrænsninger på råderetten, så skal der ydes erstatning, og der skal være lokalt engagement, og man kritiserer, at Danmarks Naturfredningsforening sætter det i stå.

Jamen hvorfor i alverden kan man så ikke fra partiet Venstres side støtte noget af det her? Jeg håber, at der sker en ændring, når forslaget kommer i udvalg.

Aage Brusgaard (FP):

Ja, formand, jeg glæder mig helt til den udvide- de taletid på 10 minutter, som jeg nu har.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Men der er ingen forpligtelse til at bruge dem.

Aage Brusgaard (FP):

Det er der næsten for mig som Fremskridts- mand. Vi får jo minutterne gratis.

Jeg vil ikke kommentere selve lovforslaget, for jeg har jo hørt debatten her, og alle har læst det grundigt; og det vil jeg da i hvert fald takke for.

Jeg har i stedet for nogle kommentarer til det, der er blevet sagt.

Først til vores miljøminister, som startede med at sige, at dette lovforslag vil fjerne de sidste enge i Danmark: Det lyder sådan lidt mærkeligt. Nu ved jeg godt, at vores miljøminister er født og opvokset på stenbroen, og derfor ved han faktisk ikke, hvad vi snakker om. Han ved

ikke rigtig, hvad det her drejer sig om. Han har aldrig selv haft jord.

Nu er der jo mange danskere, der ikke rigtig selv vil gøre en aktiv indsats for miljøet, men som bruger masser af benzin for at køre til øde- gårde i Sverige eller til Frankrig, Spanien, Græ- kenland og andre steder på ferie – så er det lige- som de kan skjule sig lidt. Og så kan de være med i debatten: Uha, vi skal være så gode ved naturen! Men selv købe et stykke natur og passe det? Nej, nej, langt fra. Det er dem, jeg vil kalde stenbrosmiljøflippere.

Når man siger, at lovforslaget fjerner de sid- ste enge i Danmark, siger det mere om ham, der udtaler det, end om forslaget her.

Enge og overdrev er noget, Vorherre har anlagt og skabt, og så har han sat os på jorden for at forvalte og udnytte disse.

Det er korrekt, at mange – for mange – enge og overdrev er blevet drænet i de sidste 20-50 år, hovedsagelig fordi vi havde en socialdemo- kratisk regering, der stod Hedeselskabet nær og bevilgede masser af penge. Og samtidig var politikken, at der var en milliard mennesker her på kloden, der sultede, så vi skulle opdyrke alt, hvad opdyrkes kunne. Der skulle brød på bor- det. Det er faktisk sandheden.

En del af de områder, der er blevet drænet inden for den sidste generation, tager Vorherre og naturen tilbage; de er stærkere end os. Vi kan tage Skjern Å-arealerne. Vi kan tage den største enkeltafvandning, vi har haft: Tissing Vig på Sydmons. Det har kørt i 30-40 år, men rørene er ved at være okret til nu og pumperne går i styk- ker. De sidste tre ejere er gået konkurs. Det vil altså sige, at man ingenting skal gøre, og om 20 år har naturen så taget området tilbage igen, for det kan kun køre, hvis det får tilskud.

Jeg vil også lige nævne hele Vejlerne-området i Thy, altså Nordeuropas største fuglereservat. Det er der ofret millioner af kroner på at afvan- de; men det gik heller ikke, og derfor deler naturen og kreaturerne området nu.

Dernæst vil jeg sige: Man bevarer ikke hver- ken eng eller andet ved at frede. Og det bedste bevis på det er jo netop alle de områder, vi i dag kalder § 3-områder, overdrev og hede. Det begreb kom ind i lovgivningen i 1992, og hvor- for kom det så det? Det kunne det jo kun komme, fordi vores bønder igennem århundreder har bevaret disse områder. Hvis de havde øde- lagt dem på en eller anden måde, så havde der jo ikke kunnet blive tale om naturbevarelse.

Jeg har selv et kær; det hedder Nørre Dråby Kær. Det er det, vi kalder eng og overdrev i denne lovgivning. Det har været fuldstændig uberørt i 200 år. Mine forældre købte det, da jeg var 2 år gammel. Vi har altid ungkreaturer dernede i en 3-4 måneder om sommeren. Det står altid i vand langt hen på sommeren, og der kommer vand først på efteråret, men i 3-4 måneder går der ungkreaturer. I dag har vi forpagtet det ud til en nabo.

Det område har ikke forandret sig en tøddel i de 40-50 år, ikke en disse. For ca. 15 år siden – det var i hvert fald dengang, vi havde en socialdemokratisk regering – var der et stort forslag fra Hedeselskabet. De kom selv og bad om, om de ikke måtte lave et forslag. Det måtte de da godt, og der var masser af tilskud. Da det hele var klart, mødtes lodsejerne så, og min far og de andre lodsejere sagde nej til projektet. De ville faktisk selv bestemme og ville ikke have naturen ødelagt på den måde.

Det er socialistisk propaganda, hr. minister, når man påstår, at naturen kun kan bevares ved at frede den. Jeg plejer at bruge dette eksempel over for dem, der er så kede af, at hele den danske natur er ødelagt: Tag toget – det gælder også fru Anni Svanholt – fra Skive til Langå og fra Langå til Fredericia. Der er eng, mose og hede hele vejen. Det er fuldstændig, som hvis man havde kørt der for 100 år siden. Naturen i Danmark er ikke så ødelagt, som mange vil gøre den til.

Selve lovforslaget her er fremsat på baggrund af nogle problemer. Det er der jo mange, der har været inde på, så det vil jeg bruge meget lidt tid på.

Jeg kan citere følgende fra Husmandsforeningens blad, Landsbladet under overskriften »1997 kan blive et sort år«:

»Marskbønderne var samlet i aftes på Kammerhusen ved Ribe. De er utålmodige og kræver et klart svar fra Skov- og Naturstyrelsen om § 3-reglerne. Men alt tyder på, at de er blevet holdt hen med snak.«

Jeg var med til sådan en offentlig høring dernede, og der fik vi at vide af bønderne selv – det er ikke noget, der er fordækt, de sagde det rent faktisk fra talerstolen, og der var også folk fra Skov- og Naturstyrelsen til stede: Her i området er der flere hundrede hektar, der er blevet pløjet det sidste år for at undgå, at de havde ligget i 7 år, så de faldt ind under § 3.

Mange af de områder, som er blevet pløjet, ville have ligget urørte 3 eller 6 år længere, hvis

vi ikke havde haft denne § 3, fordi det var det, man havde gjort i generationer. Men på grund af loven – det var hr. Jens Vibjerg jo også inde på – er man nødt til at pløje hvert 7. år. Derfor vil jeg godt sige – helt uden polemik: § 3 har været til skade og er til skade for den danske natur, den danske fauna.

Og med hensyn til, hvem der så ellers støtter forslaget, kan jeg sige, at vi ikke har sendt det til høring, men De Danske Landboforeninger skriver:

»Vi er helt enige i, at de nugældende bestemmelser i lovens § 3 vedrørende bl.a. de ferske enge er umulige at efterleve i praksis. Derfor har vi rettet henvendelse til Skov- og Naturstyrelsen.«

Og der er vedlagt et brev, hvor man opfordrer til, at en række af de arealer, der er omfattet af ordningen, udgår. Altså støtte til forslaget fra De Danske Landboforeninger.

Og her er et brev til miljø- og energiminister Svend Auken fra Ribe og Sønderjyllands Amter, som skriver:

»Kære Svend Auken. Ribe Amt og Sønderjyllands Amt henvendte sig til dig i februar og maj i år om de landbrugsmæssige og administrative problemer, vi mener er forbundet med naturbeskyttelseslovens § 3 og kulturengene i marsk-områderne.«

Alle ved altså, at der er et problem.

Og her er et brev fra seks landbrugsorganisationer, de skriver det samme:

»Inddragelse af de ferske enge under naturbeskyttelseslovens regler . . . er en krænkelse af vor ejendomsret.«

Der er også et brev her fra Dansk Land- og Strandjagtforening, som skriver:

»Vi skal hermed give vores fulde støtte til det fremlagte forslag.«

Vi har alle sammen fået et brev i dag fra Danmarks Naturfredningsforening, og her vil jeg kun lige sige, at på side 3 påstår de minsandten, at Skagens Gren og Vestamager og Københavns Vestvold ikke ville have været fredet uden deres hjælp. Hvad er det for noget sludder? Danmarks Naturfredningsforening har ingen ret til at frede nogen som helst ting. De kan rejse en frednings-sag, men der er da ingen, der hverken ville pløje Skagens Gren op eller grave med bulldozere på Vestamager, uanset om de havde været fredet eller ej. Den danske natur er, som den er, fordi vores bønder har passet den i generationer.

Til slut vil jeg takke ordførerne for Venstre og De Konservative og også for CD, og jeg håber, at

vi kan finde sammen om og samle os om lovforslaget. Men jeg vil også godt takke både Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, for der er ingen tvivl om – selv om ministeren nu sidder og lader, som om han ikke lytter efter – at ministeren godt ved, at der er et problem her. Han ved også godt, at han er nødt til at gøre noget ved problemerne, inden ...

Første næstformand (Ivar Hansen):
Så er taletiden slut!

Niels Jørgen Langkilde (KF):

I første runde fik jeg ikke givet udtryk for Det Konservative Folkepartis holdning til første del af lovforslaget. Vi mener ikke, det betyder en bedre naturbeskyttelse, så det er vi meget skeptiske over for, men vi vil gerne drøfte det yderligere i udvalget.

Så vil jeg godt høre, om ministeren har lyst til at svare på de spørgsmål, der er stillet her i salen om § 3-områderne. Jeg synes, det er væsentligt for at kunne komme videre i debatten, at også den anden side vil sige noget. Men jeg kan i hvert fald takke Det Radikale Venstre, fordi de har været med til at åbne vejen, og jeg vil i det mindste håbe, det kan bevirke, at vi kan få en drøftelse af tingene i udvalget og komme videre. Jeg synes, det er noget, vi skal bestræbe os på at få færdigt her i foråret, så tingene ikke kolliderer med ompløjninger i det kommende år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 80:

Forslag til folketingsbeslutning om regulering af skarvbestanden.

Af Niels Jørgen Langkilde (KF), Peter Hansen-Nord (V), Aage Brusgaard (FP) og Kristian Thulesen Dahl (DF) m.fl.
(Fremsat 11/12 96).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal tilkendegive min vurdering af hvert enkelt punkt i forslaget fra de fire partier, men jeg vil gerne, inden jeg går ind på de enkelte punkter i forslaget, sige bare to ord om vores principielle holdning til dette spørgsmål. Det er en gentagelse af synspunkter, jeg har fremført tidligere, men jeg vil gerne gøre det igen for klarhedens skyld.

Danmark har en særlig forpligtelse i henhold til biodiversitetskonventionen, når det drejer sig om arter, der er truede, men som findes i større mængde i vores land, og skarven er et eksempel herpå. Vi har altså nogle forpligtelser her, som vi ikke kan løbe fra. Skarven, som var udrydningstruet i mange år, er i dag i kraft af en fremsynet fredning et markant element i den danske natur. Det er en rigdom for os alle, at det forholder sig sådan, og det er mit grundlæggende udgangspunkt, selv om det kan give anledning til kontroverser og diskussioner. Det er i hvert fald vigtigt for mig at få markeret det.

Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at vi ikke – efterhånden som fredningssuccesen er blevet så overvældende, som tilfældet er for skarvens vedkommende – er villige til at diskutere løsninger af konkrete problemer også med hensyn til regulering af bestanden. Her har Skov- og Naturstyrelsen spillet ud over for Vildtforvaltningsrådet, og vi vil fortsætte dialogen både med hensyn til konkrete reguleringer og med hensyn til en forvaltningsplan – en diskussion, der for det sidste punkts vedkommende føres sammen med en lang række lande med Danmark som ledende land, som ordførerland, kan man sige. Her vil vi naturligvis diskutere konkrete initiativer, men vi er ikke tilhængere af noget, der på mindste måde kan sætte spørgsmålstegn ved vores grundlæggende forpligtelser.